

„Patris corde“ – apoštolský list věnovaný sv. Josefu

Milovaný otec, citlivý otec, poslušný a přívětivý, otec tvořivě odvážný, setrvávající ve stínu – těmito přívlastky charakterizuje papež František sv. Josefa v apoštolském listu „Patris corde – Otcovským srdcem“, zveřejněném dnes u příležitosti 150. výročí vyhlášení svatého Josefa za Ochránce všeobecné církve. Dekretem *Quemadmodum Deus*, podepsaným 8. prosince 1870, přiřkl tento titul Mariinu snoubenci blahoslavný papež Pius IX. A papež František počínaje dnešním dnem vyhláší zvláštní rok věnovaný Ježíšovu pěstounovi.

Publikováno: 8. 12. 2020 14:45

Foto: Vatican News

Sv. Josef jako vzor skryté činnosti

Uprostřed současné celosvětové krize „můžeme zakoušet, že naše životy jsou sprádaný a nesený obyčejnými lidmi, kteří jsou obvykle opomíjeni a nevyskytují se na titulních stranách novin a časopisů, ani na velkých přehlídkách nejnovějších show [...] Kolik jen lidí denně prokazuje trpělivost a dodává naději, snaží se nerozsévat paniku, nýbrž sdílenou odpovědnost,“ píše papež. Právě tak jako **sv. Josef, muž stojící mimo pozornost, „diskrétní a skrytý člověk“**, v němž můžeme hledat „**přímluvce, pomocníka a**

průvodce těžkými časy. Svatý Josef nám připomíná, že všichni ti, kdo se zdánlivě skrývají nebo jsou v „druhé linii“, mají výjimečně činný podíl na dějinách spásy.“ Svatý Josef vyjádřil své otcovství konkrétně, když „učinil ze svého života službu, obětoval ho mysteriu vtělení [...] cele odevzdal sebe, svůj život a svoji práci, přetvořil svoje lidské povolání k rodinné lásce v nadlidskou oběť sebe, svého srdce a všech schopností, v lásku danou do služeb Mesiáše“. Právě kvůli této jeho „roli v dějinách spásy **je sv. Josef otcem, jehož křesťanský lid vždy velmi miloval**“ (1). V něm „**Ježíš vnímal Boží něhu**“, která nám dovoluje přijímat naši slabost, skrze niž se uskutečňuje většina Božích plánů. „*Pravda, která je od Boha, nás nezavrhne, nýbrž akceptuje, objímá, podpírá a odpouští nám.*“ (2) Josef je otcem také v poslušnosti Bohu. Jeho přitakání Božímu plánu zachraňuje Marii a Ježíše a učí „*činit vůli Otce*“, ve posluhování na „*velkém tajemství vykoupení*“ (3).

Křesťanský realismus je statečným přijetím skutečnosti

Svatý Josef je také přívětivým otcem, který „*přijímá Marii bez předběžných podmínek*“, což je velmi důležité také dnes – pokračuje František - „*v tomto světě, kdy je psychologické, verbální i fyzické násilí páchané na ženě evidentní*“. Mariin snoubenec je také tím, kdo v důvěře v Pána přijímá do svého života události, kterým nerozumí. **Nepoddává se zklamání, nereaguje vzpourou, nechává stranou své úsudky, „neupadá do trpné rezignace, nýbrž odvážně a statečně se nasazuje“.** Jakoby mám Bůh skrze sv. Josefa opakoval „**Nebojte se!**“. Vede nás k tomu, abychom se statečností zakořeněnou v naději dávali prostor tomu, co jsme si sami nezvolili. „*Takovýto způsob akceptace života nás uvádí do hlubšího smyslu. Život každého z nás se může zázračně obrodit, najdeme-li odvahu jej žít podle toho, co nám ukazuje evangelium. A nezáleží na tom, zda se všechno zvrtilo špatně a zda už je něco nevratné. Bůh může dát rozkvést květům mezi kameny,*“ píše František v listu „*Patris corde*“. Křesťanský realismus totiž nic neodmítá, protože „*skutečnost ve své tajemné nezvratnosti a složitosti je nositelkou smyslu existence v jejích světlých i stinných stránkách*“. **Josef nás tedy učí, že věřit neznamená nacházet snadná „útěšná řešení“; on totiž „nehledal zkratky“ nýbrž stavěl se čelem ke skutečnosti a přijímal za ni odpovědnost.** Podobně také jeho příklad vede k přijímání druhých, takových, jací jsou, a „*k náklonnosti ke slabým, protože Bůh volí to, co je slabé*“. (4)

Umění měnit problémy v příležitosti

Apoštolský list dále vyzdvihuje „*tvůrčí odvahu*“ sv. Josefa, která „*umí měnit problém v příležitost a vždycky dává přednost důvěře v Prozřetelnost. Zdá-li se někdy, že nám Bůh nepomáhá, neznamená to, že nás opustil, nýbrž že důvěřuje nám a tomu, co můžeme navrhnout, vynalézt a najít.*“ **Josef je nucen řešit rovněž běžné rodinné problémy, když se ocitl v Egyptě a musel zabezpečit život Svaté rodiny.** „*Myslím, že v tomto smyslu je svatý Josef opravdu zvláštním patronem všech, kdo musejí opouštět svoji vlast kvůli válkám, nenávisti, perzekucím a bídě,*“ dodává papež František.

Jakožto ochránce Ježíše a Marie, nemůže nebýt Ochráncem církve „protože církev je prodloužením Kristova Těla v dějinách“. „Každý potřebný, každý chudý, každý trpící, každý umírající, každý cizinec je tak „Dítětem“, které Josef stále chrání.“ Témuž se musíme od Josefa učit také my. (5)

Patron důstojnosti práce

Tesař, poctivě pracující na zajištění živobytí své rodině, nás učí také „hodnotě, důstojnosti a radostí“ plynoucí z toho, že můžeme jíst chléb, který je plodem naší práce. Papež František s odkazem na tyto rysy sv. Josefa, zdůrazňované už od encykliky Rerum novarum, poukazuje na naléhavost sociální otázky a nezaměstnanosti, rovněž v zemích, kde se žije v jistém blahobytu. „Práce se stává účastí na samotném díle spásy“ – podotýká papež. Není jen příležitostí k seberealizaci, ale také „k realizaci oné původní buňky společnosti, kterou je rodina. Rodina, které se nedostává práce, je více vystavena těžkostem, napětím, rozkolům, a dokonce zoufalému a zoufajícímu pokušení rozkladu. Jak lze mluvit o lidské důstojnosti bez snahy o to, aby měli všichni a každý možnost důstojné obživy?“ – táže se František. A vybízí „k přehodnocení našich priorit“, aby žádný člověk a žádná rodina nezůstávali bez práce. (6)

Láska prostá majetnictví

„Otcem se člověk nerodí, nýbrž stává,“ nejde o to přivést dítě na svět, nýbrž přijmout je a pečovat o ně. V dnešní společnosti však naneštěstí jakoby „dětí byly sirotky“, často se jim nedostává otce, který by synovi předával zkušenost života a reality. Otec nemá své děti zadržovat, věznit, vlastnit, ale uvádět je do schopnosti rozhodovat, užívat své svobody a hledat řešení. V tom se projevuje cudnost a čistota Josefova. Miluje láskou, která je prostá majetnického přístupu. „**Sám Bůh miluje člověka čistou láskou, dává mu také svobodu pochybit a stavět se na odpor. Logika lásky je vždycky logikou svobody a Josef dovedl milovat mimořádně svobodně. Nikdy nestavěl sebe do středu. Uměl opustit střed a činit středem svého života Marii a Ježíše,**“ poznamenává František. Josefovo štěstí spočívá v sebedarování, v jeho mlčení nenajdeme stížnosti, nýbrž projevy konkrétní důvěry. Postava Mariina snoubence je tedy mimořádně významná v dnešním světě, který potřebuje otce, ale odmítá pány – totiž ty, kdo chtějí „vlastněním druhého vyplnit svoji vnitřní prázdnotu, odmítá ty, kdo zaměňují autoritu za autoritativnost, službu za servilitu, konfrontaci za útisk, charitu za vyživování, sílu za destrukci. Každé pravé povolání se rodí ze sebedarování...“ – zdůrazňuje Svatý otec.

Františkova osobní modlitba ke sv. Josefovi

V poznámce č. 10 apoštolského listu „*Patris corde*“ prozrazuje papež František také jeden detail o své osobní blízkosti ke sv. Josefu. Již více než čtyřicet let denně recituje modlitbu převzatou z modlitební knížky ženské kongregace Ježíše a Marie, vydané v 19. století. Jak dodává, vyjadřuje úctu a důvěru, ale

také „určitou provokací“: **„Ať mi neříkají, že jsem tě vzýval nadarmo, a poněvadž s Ježíšem a Marií můžeš všechno, ukaž mi, že tvoje dobrota je tak velká jako tvoje moc.“**

Apoštolský list „*Patris corde*“ doprovází dekret apoštolské penitenciárie, který ohlašuje zvláštní „**Rok sv. Josefa**“ vyhlášený papežem a **stanovuje podmínky pro získání odpustků.**